

19.01.2018

§ 7

Merilahden peruskoulun Kallvikinniementien toimipisteen lattiarakenteen kunnan selvittäminen ja toimenpiteet epäillyn puutteellisen ilmanvaihdon selvittämiseksi, Kallvikinniementie 1

HEL 2017-008082 T 11 02 02 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti osoitteessa Kallvikinniementie 1 sijaitsevan Merilahden peruskoulun Kallvikinniementien toimipisteen lattiarakenteen kunnan selvittämiseksi ja toimenpiteistä epäillyn puutteellisen ilmanvaihdon selvittämiseksi seuraavaa.

Asianosaiset

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, perusopetus, perusopetuksen alueelliset palvelut, alue 1, Merilahden peruskoulu, Kallvikinniementien toimipiste, PL 3709, 00099 Helsingin kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala, rakennukset ja yleiset alueet, ylläpito, toimitilat 2, isännöinti 3, PL 1500, 00099 Helsingin kaupunki (velvoitettu)

Vireilletulo ja tarkastukset

Ympäristöpalvelut teki Merilahden peruskoulun Kallvikinniementien toimipisteessä (aiemmin Kallahden peruskoulu) 23.1.2015 terveydensuojelun valvontasuunnitelman mukaisen tarkastuksen. Tarkastuksella todettiin muun muassa, että kasvihuoneen (käytettiin opetustarkoitukseen) ulko-oven ja karmin välissä oli rako sekä pintakosteusmittarilla havainnoidessa todettiin kohonneita kosteusarvoja muualle vastaavaan rakenteeseen verrattuna. Ottaen huomioon pintakosteusmittausten epävarmuustekijät tuli rakenteen kunnosta vastuullisen osapuolen varmistaa, oliko kyseessä kosteusvaurio ja ryhtyä tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin. Lisäksi tarkastuksella käyttäjä ilmoitti sisäilmaan ja ilmanvaihtoon liittyvistä epäkohdista muun muassa luokassa K41a. Tarkastuksella tehdyn hetkellisen hiilidioksidipitoisuusmittauksen aikana luokassa K41a ei ollut tavanomaista henkilökuormitusta, joten ilmanvaihdon riittävyttä ei voitu perusteellisesti arvioida pelkän tarkastuksen perusteella. Ilmanvaihdon riittävydestä vastaavan osapuolen tehtävänä oli antaa selvitys ilmanvaihdon riittävydestä ympäristöpalveluille.

Koska ympäristöpalvelut ei saanut useista muistutuksista huolimatta kiinteistönomistajalta riittäviä tietoja koskien muun muassa kasvihuoneessa ja luokassa K41a tehtyjä tai suunniteltuja selvitys- tai korjaus-

19.01.2018

toimenpiteitä, ympäristöpalvelut teki koulussa uusintatarkastuksen 6.2.2017. Tarkastuksella todettiin, että kasvihuoneen ulko-oven edustalla oli edelleen kosteusvaurioon viittaavia korkeita pintakosteusarvoja. Luokan K41a puutteellisesta ilmanvaihdosta ja huonosta ilmanlaadusta ilmoitettiin edelleen. Käyttäjä ilmoitti tuulettavansa tilaa säännöllisesti tuuletusikkunasta. Luokan ilmanvaihdon riittävydestä ei ollut esittää esimerkiksi ilmamäärämittauspöytäkirjaa. Luokassa ei voitu tehdä hetkellisiä hiilidioksidipitoisuusmittauksia, sillä tarkastajan ollessa paikalla tilaa ikkunatuuletettiin, koska käyttäjän mukaan tilassa ei voinut muutoin oleskella.

Tarkastusten perusteella ympäristöpalvelut arvioi koulun olosuhteiden olevan sellaiset, että niistä voi aiheutua terveydensuojelulain 1 §:n tarkoittamaa terveyshaittaa tiloissa oleskeleville. Kiinteistönomistaja ei edelleenkään toimittanut selvityksiä uusintatarkastuksen jälkeen.

Kuuleminen

Ympäristöpalvelut on kuullut kirjeellään 12.7.2017 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetus -palvelua ja Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelua:

1. tarkastuksissa 23.1.2015 ja 6.2.2017 todetusta, terveyshaittaa aiheuttavasta puutteesta (kosteusvaurioon viittaavat havainnot kasvihuoneen lattiarakenteessa) sekä mahdollisesta terveyshaitasta (epäily ilmanvaihdon puutteellisuudesta luokassa K41a) sekä niiden korjaustoimenpiteistä aikatauluineen,
2. mahdollisesta kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston korjausmääräyksen antamisesta ja sen tehosteeksi asetettavasta uhkasakosta, esimerkiksi 10 000,00 euroa,
3. muista asian ratkaisemiseen vaikuttavista seikoista.

Asianosaiset eivät ole antaneet vastinettaan kuulemiseen.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston ratkaisu

Pääveloitteet

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antaa veloitteelle (Kaupunkiympäristön toimiala, rakennukset ja yleiset alueet, ylläpito, toimitilat 2, isännöinti 3) terveydensuojelulain 27 §:n nojalla seuraavat määräykset:

1. Merilahden peruskoulun Kallvikinniementien toimipisteen opetustar koitukseen käytettävän kasvihuoneen lattiarakenteen kunto tulee selvit-

19.01.2018

tää käyttäen ulkopuolista asiantuntijaa. Ulkopuolisella asiantuntijalla tulee olla asumisterveysasetuksen (545/2015) liitteen 3 mukainen pätevyys rakennusten kosteus- ja homevaurioiden sekä sisäilmaongelmien selvittämiseen. Lisäksi ulkopuolisella asiantuntijalla tulee olla tarvittava osaaminen terveystaiteita aiheuttavien kemiallisten, fysikaalisten ja biologisten tekijöiden selvittämiseksi.

2. Merilahden peruskoulun Kallvikinniementien toimipisteen luokan K41a ilmanvaihdon toimivuudesta ja riittävydestä henkilömäärään nähden tulee esittää selvitys, esimerkiksi viimeaikainen pitkäaikainen hiilidioksidipitoisuusmittaus tai tulo- ja poistoilmavirtojen mittauspöytäkirja.

Päävelvoitteita 1 ja 2 tulee noudattaa ja ympäristöpalveluihin tulee toimittaa selvitykset lattiarakenteen kunnosta ja ilmanvaihdon toiminnasta sekä tehdyistä korjaustoimenpiteistä 31.3.2018 mennessä.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää asettaa päävelvoitteen 1 noudattamisen tehosteeksi 7000,00 euron uhkasakon ja päävelvoitteen 2 noudattamisen tehosteeksi 3000,00 euron uhkasakon. Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, ellei velvoitetta ole noudatettu määräaikaan mennessä.

Perustelut

Terveydensuojelulain 1 §:n mukaan terveystaiteella tarkoitetaan ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyttä.

Terveydensuojelulain 26 §:n mukaan asunnon tai muun sisätilan sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskeleville terveystaiteita.

Terveydensuojelulain 27 §:n mukaan milloin asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyy melua, tärinää, hajua, valoa, mikrobeja, pölyä, savua, liiallista lämpöä tai kylmyyttä taikka kosteutta, säteilyä tai muuta niihin verrattavaa siten, että niistä voi aiheutua terveystaiteita asunnossa tai muussa tilassa oleskelevalle, kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa sen, jonka menettely tai toimenpide on syynä tällaiseen epäkohtaan, ryhtymään toimenpiteisiin terveystaiteita poistamiseksi tai rajoittamiseksi. Lisäksi terveystaiteita selvittämiseksi voidaan antaa määräys rakenteen kuntotutkimuksen suorittamisesta.

19.01.2018

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (545/2015) 8 §:n mukaan ilmanvaihdon ulkoilmavirran tulee olla rakennuksen käytön mukaisesti riittävä ja sen laadun tulee olla riittävän puhdasta. Ilmanvaihto tulee järjestää siten, että sisäilma vaihtuu koko oleskeluvyöhykkeellä. Sisäilman hiilidioksidipitoisuuden toimenpideraja ylittyy, jos pitoisuus on 2 100 mg/m³ (1 150 ppm) suurempi kuin ulkoilman hiilidioksidipitoisuus.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (545/2015) 10 §:n mukaan ulkoilmavirran tulee olla kouluissa, päiväkodeissa ja muissa vastaavissa oleskelutiloissa käytön aikana vähintään 6 l/s henkilöä kohden. Ulkoilmavirta saa kuitenkin olla 4 l/s henkilöä kohden, jos varmistetaan siitä, etteivät sisäilman epäpuhtauspitoisuudet tai lämpötila nouse niin suuriksi, että ne aiheuttavat terveyshaittaa taikka kosteus nouse niin suureksi, että se voisi aiheuttaa mikrobikasvun riskiä.

Terveydensuojelulain 49 §:n mukaan asunnon ja muun oleskelutilan tutkimuksia ja selvityksiä tämän lain mukaista viranomaisvalvontaa varten tekevällä ulkopuolisella asiantuntijalla tulee olla tarvittava pätevyys terveyshaittaa aiheuttavien kemiallisten, fysikaalisten ja biologisten tekijöiden selvittämiseksi. Mittaukset, tutkimukset ja selvitykset on tehtävä sekä näytteet otettava luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. Ulkopuolisen asiantuntijan pätevyyden osoittamisesta on säädetty tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) antaman asetuksen liitteessä 3.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto toteaa, että ympäristöpalveluiden suorittamien tarkastusten perusteella Merilahden peruskoulun Kallvikinniementien toimipisteen opetustarkoitukseen käytettävässä kasvihuoneessa esiintyy todennäköisiä kosteusvaurioita ja mahdollisia mikrobivaurioita sekä luokassa K41a on aiheutta epäillä puutteellista ilmanvaihtoa, joiden voidaan katsoa aiheuttavan terveydensuojelulain 1 §:n mukaista terveyshaittaa. Tarkastuksilla todettuja epäkohtia on käsitelty tarkemmin ympäristöpalveluiden tarkastuskertomuksissa (päiväty 10.2.2015 ja 20.2.2017).

Ottaen huomioon mahdollista terveyshaittaa aiheuttavat korjaamattomat mahdolliset kosteus- ja mikrobivauriot sekä mahdollisesti puutteellisen ilmanvaihdon sekä pyydettyjen selvitysten toimittamatta jättämisen kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto katsoo, että määräyksen antaminen asiassa on välttämätöntä.

Terveydensuojelulain 53 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määrystä uhkasakolla. Uhkasakkolain (113/1990) 6 §:n mukaan uhkasak-

19.01.2018

ko asetetaan määrämällä päävelvoite asianosaisten noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Uhkasakko on tarpeen, sillä velvoitettu ei ole kehotuksista huolimatta ryhtynyt toimenpiteisiin asiassa.

Päätöksen perusteena olevat asiakirjat

Ympäristökeskuksen tarkastuskertomukset 10.2.2015 ja 20.2.2017 sekä ympäristöpalveluiden kuuleminen 12.7.2017.

Sovelletut oikeusohjeet

Terveysturvallisuuslaki (763/1994) 1, 26, 27, 49, 49 d, 53 ja 56 §

Terveysturvallisuusasetus (1280/1994) 15 ja 17 §

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) 8, 10 § ja liite 3

Uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 7, 8, 18, 22, 23 ja 24 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus Helsingin hallinto-oikeudelle on liitteenä (terveydensuojeluasia).

Tiedoksi velvoitetulle

Jos edellä mainittu kiinteä omaisuus tai sitä koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä mainitusta velvoitteesta ja uhasta ilmoitettava luovutuksensaajalle luovutuskirjaan otetuin maininnoin tai muutoin todisteellisesti. Lisäksi velvoitetun on toimitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Terveysturvallisuusviranomaisen lähettää maanmittauslaitokselle tiedon kiinteistöä koskevasta päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Jos lattiarakenteessa todetaan tarkemman selvityksen perusteella kosteusvaurio, tulee se korjata välittömästi. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (545/2015) 20 §:n mukaan toimenpiderajan ylittymisenä pidetään korjaamatonta kosteus- tai lahovauriota. Mikäli kosteusvauriota

19.01.2018

ei korjata, terveydensuojeluviranomainen harkitsee jatkotoimenpiteisiin ryhtymistä haitan poistamiseksi.

Päätöksen tiedonanto

Päätös toimitetaan velvoitetulle saantitodistuksella.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Riitta Lahtinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +3 589 310 31599
riitta.lahtinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, terveydensuojelulain mukainen päätös

Otteet

Ote

Kaupunkiympäristön toimiala

Kasvatuksen ja koulutuksen toi-
miala
Maanmittauslaitos

Otteen liitteet

Hallintovalitus, terveydensuojelu-
lain mukainen päätös

Hallintovalitus, terveydensuojelu-
lain mukainen päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Riitta Lahtinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +3 589 310 31599
riitta.lahtinen(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Ympäristökeskuksen tarkastuskertomus 10.2.2015, valvontasuunnitelman mukainen tarkastus, Kallahden peruskoulu, Kallvikinniementie 1, 20150210_V Allekirjoitettu
- 2 Ympäristökeskuksen tarkastuskertomus 20.2.2017, valvontasuunnitelman mukainen uusintatarkastus, Kallahden peruskoulu, Kallvikinniementie 1, 20170220_V Allekirjoitettu
- 3 Kuuleminen Kallahden peruskoulun tarkastuksilla todetusta kosteusvaurion aiheuttamasta terveyshaitasta sekä epäilyistä ilmanvaihdon puutteellisuudesta Allekirjoitettu 20170712

19.01.2018

Asia/7

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, terveydensuojelulain mukainen päätös

Otteet

Ote

Kaupunkiympäristön toimiala

Kasvatuksen ja koulutuksen toi-
miala

Maanmittauslaitos

Otteen liitteet

Hallintovalitus, terveydensuojelu-
lain mukainen päätös

Hallintovalitus, terveydensuojelu-
lain mukainen päätös

Tiedoksi

Ympäristöpalvelut

Postiosoite

PL 500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Viikinkaari 2 A
Helsinki 79
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F106 8000 1200 0626 37

Alv.nro

F102012566